

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Tyttöjen Tiimi

Tyttöjen pienryhmätoiminnan kehittäminen Orimattilassa

Anni Häkkinen

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

03 / 2018

www.humak.fi

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Anni Häkkinen	Sivumäärä 29 ja 3 liitesivua
Työn nimi Tyttöjen Tiimi – Tyttöjen pienryhmätoiminnan kehittäminen Orimattilassa	
Ohjaava(t) opettaja(t) Sari Höylä	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Orimattilan nuorisopalvelut, Päivi Alakangas	
Tiivistelmä <p>Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena on luoda toimintamalli tytöille suunnatusta pienryhmätoiminnasta Orimattilan nuorisopalveluilla. Pienryhmän toiminta mukaillee kohdennetun nuorisotyön tavoitteita. Toiminnalla pyritään sosiaalisen vahvistamisen ja vertaisuuden avulla tukemaan osallistujien itsetuntoa ja sosiaalisia taitoja. Toiminnallisten ryhmätapaamisten ohella osallistujille tarjotaan mahdollisuus yksilölliseen tukeen ryhmänohjaajan toimesta.</p> <p>Työn tilaajana toimii Orimattilan nuorisopalvelut, jossa myös työskentelen opinnäytetyöprosessin aikana. Tarve tyttöjen pienryhmälle syntyi, kun nuorisotiloilla käyvien tyttöjen käytös herätti huolen heidän hyvinvoinnistaan. Pienryhmän tyttöjä yhdistää haastavat elämäntilanteet sekä korostunut tarve aikuisen tuelle. Tavoitteena on varhaisen puuttumisen avulla ehkäistä ongelmien kasautumista tyttöjen elämässä.</p> <p>Perustelen työssäni tarvetta tytöille suunnatusta pienryhmästä sosiaalisen vahvistamisen, tyttötyön sekä pienryhmätoiminnan teorioilla. Opinnäytetyön neljännessä luvussa kuvaan toiminnan vaiheita sen perustamisesta itse toimintakertoihin. Lopuksi olen kirjannut työn tuloksia sekä työn aikana nousseita kehittämissideoita. Tulosten pohjana toimii ryhmän toiminnan havainnoinnista kirjoittamani toimintapäiväkirja sekä kyselylomakkeen muodossa saatu palaute.</p> <p>Tavoitteena on myös tarkastella toiminnan kehittämisen tai laajentamisen tarvetta ja mahdollisuutta. Työstä saaduilla tuloksilla on merkittävä vaikutus Orimattilan nuorisopalveluille, sillä pienryhmätoimintaa ei ole ollut aiemmin tarjolla. Merkittävää työssä on myös ryhmätoiminnan ja yksilötyön yhdistäminen, sillä yksilötyötä ei mielletä osaksi nuorisotilatoiminnan palveluja.</p>	
Asiasanat nuorisotyö, sosiaalinen vahvistaminen, tyttötyö, pienryhmätoiminta	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Anni Häkkinen	Number of Pages 29 and 3 p. att.
Title Girls' Team – Developing a small-group based work in Orimattila	
Supervisor(s) Sari Höylä	
Subscriber and/or Mentor City of Orimattila / Youth Services, Päivi Alakangas	
Abstract <p>The goal of this functional thesis is to create an operating model of a small-group activity for girls at the Youth Services of Orimattila. The small-group operates by the objectives of targeted youth work. The goal of the activity is to support the participator's self-esteem and social skills through social empowerment and peer support. Along with functional group meetings, the participants are offered a chance for individual support by the group leader.</p> <p>This thesis was ordered by the Youth Services of Orimattila which is also my place of employment through the whole process of this thesis. The need for a small-group for girls was born when the behavior of girls who visited the youth center raised a concern of their well-being. What connects the small-group's girls are their difficult life situations and an increased need for an adult's support. The goal is to prevent an accumulation of problems in these girls' lives with early intervention.</p> <p>I explain the need for a small-group for girls with theories of social empowerment, work with girls and small-group activities. In the fourth chapter of this thesis I describe the stages of action all the way from establishing the group to the actual meetings we had. Lastly, I have documented the results of the work and ideas on how to improve the work. An activity diary I wrote while observing the group and the feedback I got through a questionnaire serve as the base of my work's results.</p> <p>One goal of this thesis is also to examine the need for improving or expanding the small-group activity. The results of this thesis are important for the Youth Services of Orimattila since they haven't had any small-group activity to offer before. Combining group activity and targeted youth work is also important since targeted youth work isn't perceived as a part of services in youth center work.</p>	
Keywords youth work, social empowerment, girl work, small group work	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 ORIMATTILAN NUORISOPALVELUT	6
3 TIETOPERUSTA	7
3.1 Sosiaalinen vahvistaminen	8
3.2 Nuorisotyön pienryhmätoiminta	9
3.3 Tyttötyö	11
4 TYTTÖJEN TIIMI	12
4.1 Ryhmän perustaminen	12
4.2 Ryhmän aloitus	13
4.3 Toiminnan kuvaus	15
4.4 Yksilötapaamiset	17
5 KEHITTÄMISTYÖ	15
5.1 Työn toimintatutkimuksellinen ote	18
5.2 Käytetyt menetelmät	19
5.3 Tulokset	22
6 POHDINTA	24
LÄHTEET	27
LIITTEET	30

1 JOHDANTO

Kunnallisen nuorisotyön perustehtävänä on järjestää nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukea nuorten kansalaistoimintaa (Nuorisolaki 21.12.2016/1285). Tätä tehtävää toteuttaessaan eri kunnat ovat kehittäneet monipuolisia toimintamuotoja ja -malleja omien resurssien sekä paikallisen tarpeen mukaan. Opinnäytetyöni tilaajana toimii Orimattilan nuorisopalvelut, jonka toiminta on monen kunnallisen nuorisotoimen tavoin keskittynyt avoimen nuorisotilatoiminnan ylläpitämiseen. Englantilaisen Sean Harten (2010) mukaan tietoisesti kohdennetulla toiminnalla voidaan kuitenkin tavoittaa myös ne nuoret, jotka eivät muuten hakeudu perinteisen nuorisotyön piiriin.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on luoda toimintamalli toiminnallisesta pienryhmästä tytöille, joilla on havaittavissa elämänhallintaan sekä sosiaaliseen kanssakäymiseen liittyviä haasteita. Pienryhmätoiminnalla pyritään sosiaalisesti vahvistamaan tyttöjä, sekä ennalta ehkäisemään ongelmien kasautumista puuttamalla niihin varhaisessa vaiheessa. Toimintamalli sisältää piirteitä tyttötyöstä, sosiaalisesta nuorisotyöstä sekä kohdennetusta nuorisotyöstä.

Työn nimi, Tyttöjen Tiimi, perustuu ajatukselle tiiviiksi hioutuneesta tyttöporukasta, jolla on yhteinen tavoite toiminnallaan. Tyttöjen Tiimi koostuu kuudesta yläkouluikäisestä työstä ja kokoontumiskertoja on yhteensä 12. Tiimin tyttöjä yhdistää haastavat elämäntilanteet ja korostunut tarve aikuisen huomiosta ja tuesta. Luvussa 4 kuvaan toiminnan suunnittelun ja toteutuksen vaiheita. Luvusta löytyy myös päivämääräkohtainen ohjelma, jota avaan hieman myös tekstissä.

Opinnäytetyöni on toiminnallinen opinnäytetyö. Toiminnallisen opinnäytetyön sanotaan sisältävän kaksi osaa: toiminnallinen osuus (produkti) sekä opinnäytetyöraportti (prosessin dokumentointi ja arviointi) (Lumme, Leinonen, Leino, Falenius & Sunqvist 2006). Työni produkti on toiminnallisen tyttöjen pienryhmämallin kehittäminen. Opinnäytetyöraporttissani kuvaan toiminnan kulkua, menetelmävalintoja sekä toiminnan tuloksia ja kehittämisideoita.

Viimeisessä luvussa summaan yhteen varsinaisen toiminnan aikana nousseita huomioita, sekä kirjaan kehittämisehdotuksia tulevaisuutta varten. Työssä näkyy vahvasti paikallistaminen Orimattilaan, mutta tuloksia ja toimintamallia voi hyvin hyödyntää myös muilla paikkakunnilla.

2 ORIMATTILAN NUORISOPALVELUT

Opinnäytetyön tilaajana toimii Orimattilan nuorisopalvelut. Toteuttaessaan Nuorisolaikaa (21.12.2016/1285) Orimattilan nuorisopalvelut järjestää nuorille muun muassa avointa toimintaa, vaikutuskanavia, työllistymistä edistäviä palveluja sekä koulunuorisotyötä. Avoimen toiminnan palveluina toimii kaksi nuorisotilaa, Orimattilan keskustassa sekä Artjärvellä. Työllistymistä ja nuorten hyvinvointia tukemaan on perustettu nuorten työpaja ja paikkakunnalla toimii kaksi etsivää nuorisotyöntekijää. Paikalliset koulut ovat saaneet tuekseen kokopäiväisen koulunuorisotyöntekijän, jonka toimialueena on kaksi keskustassa sijaitsevaa koulua. Yhtenä nuorten vaikutuskanavana toimii Orimattilan nuorisovaltuusto, joka tarjoaa nuorille mahdollisuuden vaikuttaa paikalliseen päätöksentekoon nuoria koskevissa asioissa.

Olen toiminut vuoden 2016 syksystä alkaen Orimattilan nuorisopalveluilla iltaohjaajana molemmilla nuorisotiloilla, minkä lisäksi olen päässyt toimimaan sijaisena nuorten työpajalla. Hyvät suhteet työntekijöiden kanssa sekä kehittämiseen kannustava ilmapiiri toimivat innostavina tekijöinä omaa opinnäytetyöprosessia suunnitellessa.

Nuorisotutkija Petri Cederlöf (2004) on tutkinut nuorisotyötä ja sen haasteita pienissä kunnissa. Cederlöf nimeää nuorisotyön keskeisiksi tehtäviksi 1) perusnuorisotyön, 2) perusnuorisotyöhön sisältyvän tai sen rinnalla toteutetun erityisnuorisotyön, 3) nuorisotyön ja -toiminnan tuottamisen ja toiminnanohjauksen sekä 4) nuorisopolitiikan ja nuorten elinolostrategisen työn. Perusnuorisotyö pitää sisällään muun muassa nuorille tarjotun tiedotuksen ja neuvonnan, nuorisotilatoiminnan ylläpidon ja ohjauksen, säännöllisen harrastus- ja kerhotoiminnan ohjauksen sekä erilaisten matkojen, tilaisuuksien ja tapahtumien järjestämisen. Erityisnuorisotyö sisältää Cederlöfin mukaan yksilöllisen

tarvelähtöisen ohjauksen ja neuvonnan sekä sosiaalisen- ja etsivän nuorisotyön. Nuorisotyön ja -toiminnan tuottaminen ja toiminnanohjaus tarkoittaa nuorisotyön vuorovaikutusta ja yhteistyötä muiden alueellisten toimijoiden, kuten seurakunnan, yhdistysten, koulujen ja liikuntatoimen ja sosiaalitoimen kanssa. Nuorisotyön ja nuorisotoiminnan tuottamisen ja ohjauksen kehittäminen, muiden nuorisotyön tehtävien hallinnointi ja koordinointi sekä nuorten vanhemmille ja muille toimijoille suunnattu tiedotus ovat myös osa nuorisotyön tuottamista ja toiminnanohjausta. Nuorisopolitiikkaan kuuluu nuorten elämään vaikuttavaan päätöksentekoon ja palveluihin vaikuttaminen, nuorten tilannetta, tarpeita ja toiveita koskevan tiedon kokoaminen ja sen välittäminen muille toimijoille sekä nuorisotyöllinen ja moniammatillinen vuorovaikutus nuorisasioissa. (mt. 2004.)

Orimattilan nuorisotoimen nettokäyttömenot koko kunnan budjetista on Päijät-Hämeen pienimpiä, vain Hollolassa nuorisotoimen osuus kunnan budjetista on pienempi (Suomen nuorisotyön tilastot). Cederlöf (2004) toteaa paikallisuuden olevan tärkeä painotus avoimen perus- ja erityisnuorisotyön toteutuksessa. Hänen mukaansa jokaisella paikkakunnalla ei tarvitse tarjota kaikenkattavaa nuorisotyötä, kunhan liikenneyhteydet palvelujen äärelle ovat nuorten tarpeita ajatellen riittävät. Kunnan asukaslukua tai nuorten määrää voidaan pitää yhtenä indikaattorina toimien resursoinnissa. (mt. 2004, 59-60.) Resurssien valossa Orimattilan nuorisopalvelut toteuttaa tehtävänsä kiitettävästi, mutta toiminnan kehittymisen kannalta kunnan taloudellinen tuki ei ole välttämättä riittävä.

Opinnäytetyöni mahdollistaa uuden toimintamuodon käytännönkokeilun ja arvioinnin viemättä resursseja muilta työmuodoilta. Kirjaan työn aikana nousseet kehittämisideat ja toimintaehdotukset nimenomaan paikalliset olosuhteet huomioiden.

3 TIETOPERUSTA

Työn tietoperusta koostuu sosiaalisen vahvistamisen, nuorisotyön pienryhmätöiminnan ja tyttötyön kirjallisuudesta. Toiminnan tavoitteellisuus vaatii sen toteuttajalta niin

tiedollista, kuin kokemuksellista osaamista. Sosiaalinen vahvistaminen on käsitteenä monimuotoinen ja siksi sen sisältöön kannattaa perehtyä ennen työn aloitusta. Nuorisotyön pienryhmätoiminta sisältää kirjavan joukon erilaisia menetelmiä. Työn ollessa kohdennettua, työn taustalla löytyy useita teorioita, johon työ perustuu. Työssäni näkyy vahvana osana myös tyttötyöllinen ote, joten avaan käsitettä hieman luvussa 3.3.

3.1 Sosiaalinen vahvistaminen

Sosiaalinen vahvistaminen on käsitteenä monimuotoinen ja sisältää useita eri merkityksiä tarkastelukulmasta riippuen. Tässä opinnäytetyössä sosiaalista vahvistamista tarkastellaan nuorisotyön ja vielä tarkennettuna nuorten tyttöjen sosiaalisen vahvistamisen näkökulmasta. Tuija Mehtonen (2011, 13) kuvaa sosiaalista vahvistamista kokonaisvaltaiseksi elämänhallinnan tukemiseksi, jonka painopiste on ennaltaehkäisevässä työssä. Sosiaalisella vahvistamisella tavoitellaan nuoren kiinnittymistä yhteisöön, jonka kautta nuoren sosiaalinen toimintakyky paranee. Antamalla oman panoksensa yhteisölle, nuori kokee toimintansa merkitykselliseksi, mikä taas kasvattaa itsetuottamusta. (Kuure 2015.) Teoksessaan Lundbom ja Herranen (2011) toteavat myös yksilön ja yhteisön hyvinvoinnin kulkevan käsi kädessä toinen toistaan tukien. Erilaiset yhteisöt tukevat yksilön hyvinvointia ja hyvinvoiva yksilö kykenee toimimaan aktiivisesti osana yhteisöjä. (mt. 2011, 6.)

Vaikka sosiaalisen vahvistamisen painopiste on ennaltaehkäisevässä työssä, Mehtosen (2011, 13) mukaan se voi tarkoittaa myös elämän nivelvaiheiden tunnistamista, interventioita riskirajoilla, varhaista puuttumista ja jopa korjaavaa työtä. Kuure (2015, 32) on listannut kolme tekijää, joista hahmottuu sosiaalisen vahvistamisen ydin; vuorovaikutuksen ja sosiaalisen toimintakyvyn tukeminen, itsetunnon ja itsensä arvostamisen tukeminen, sekä elämänhallinnan ja osallisuuden lisääminen.

Ennen sosiaalisen vahvistamisen yleistymistä käsitteenä puhuttiin syrjäytymisen ehkäisystä. Sosiaalisen vahvistamisen sanotaan olevan prosessi, jossa pyritään asteittain parantamaan nuoren elämäntilannetta ja -hallintaa. (Mehtonen 2011, 18.) Syrjäytymisen ehkäisyn ajateltiin olevan ongelmalähtöinen ja leimaava. Myös sosiaalinen

vahvistaminen käsitteenä on saanut kritiikkiä. Kuuren (2015, 47) mukaan ”*käsite viittaa siihen, että jonkun yhteiskunnallisen toimijan tehtävänä on vahvistaa nuorta, jolloin nuoren oma toiminta subjektina ei tule esille*”. Nuorisotyössä tulisikin keskittyä sosiaalisen vahvistamisen sijaan sen tavoitetilaan: nuoren sosiaaliseen vahvistumiseen. Tällä ajattelutavalla onnistutaan osallistamisen kautta tarjoamaan nuorista itsestään kumpuavia onnistumisen kokemuksia ja lisäämään nuorten itseluottamusta.

3.2 Nuorisotyön pienryhmätoiminta

Pienryhmätoiminta on ollut kansainvälisesti sekä historiallisesti tyypillinen nuorisotyön työmuoto. Varhaisissa nuorisotyön oppaissa ryhmätoiminta on nostettu nuorisotyön tärkeimmäksi menetelmäksi. (Nieminen 2007, 29-30.) Harinen, Heikura, Lehmus ja Vallisto (2008, 17) kuvaavat kirjassaan nuorisotyön pienryhmätoimintaa ”*organisoiduksi vapaa-ajantoiminnaksi, jolla on selkeitä kasvatuksellisia ja nuoren kehitykseen kiinnittyviä päämääriä*”. Tämän periaatteen mukaan mikä tahansa perustettu kerho ei siis täytä pienryhmätoiminnan kriteerejä.

Sinisalo-Juha (2011, 33) sanoo ryhmätoiminnan, johon nuori osallistuu vapaaehtoisesti omalla ajallaan, sisältävän erityisiä mahdollisuuksia. Verrattuna suureen ryhmään pienryhmä tarjoaa ajan ja paikan, jossa nuori voidaan huomioida yksilöllisemmin. Pienellä ryhmäkoolla mahdollistetaan tiivis vuorovaikutus ryhmäläisten välillä ja siten edistetään sosiaalisten taitojen kehitystä. Pienessä ryhmässä syntyvien vuorovaikutusten määrä onkin tärkeämpi kuin varsinaisten jäsenten määrä. (Muhonen, Lallukka & Turtiainen 2009.)

Kohdennettua pienryhmätoimintaa voi luonnehtia projektiksi, jolla on selkeät tavoitteet ja suunnitelmat. Ryhmällä on selkeä aloitusvaihe, toimintavaihe ja lopetus. Sosiaalipsykologit ovat nimenneet viisi kehitysvaihetta, jotka ryhmä käy läpi. Ryhmän alkuvaiheen ensimmäinen kehitystehtävä on muodostuminen (forming), jossa jäsenet tutustuvat toisiinsa. Tässä kehitysvaiheessa ryhmän jäsenet etsivät omaa paikkaansa ryhmästä varovaisesti tunnustellen. Muodostumista seuraa kuohuntavaihe (storming), jonka aikana ryhmässä saattaa esiintyä ristiriitoja. Ryhmän jäsenet haluavat erottautua

ryhmästä ja testaavat toisiaan ja ohjaajaa. Kuohuntavaiheen ristiriitoja aiheuttaa myös yksilöiden ja ryhmän tavoitteiden tai pyrkimysten sovittaminen yhteen. Kolmantena ryhmän kehitysvaiheena on normeista sopimisen (norming) vaihe. Ryhmän jäsenet ovat löytäneet omat roolinsa ryhmässä ja ryhmähenki kehittyy. Ryhmä tuntee yhteenkuuluvuutta ja konfliktitilanteita halutaan välttää. Tässä vaiheessa tunteiden ja ajatusten ilmaisu ryhmässä muuttuu avoimemmaksi. Suoritusvaiheeseen (performing) pääsyt ryhmä on luova ja tehokas. Ryhmän jäsenten roolit ovat joustavia ja jäsenten erilaisuus nähdään ryhmän voimavarana. Ryhmän päätösvaiheessa (adjourning) sen jäsenet hyvästelevät toisensa ja tunteet voivat olla voimakkaina esillä. (Harinen ym. 2008, Pennington 2005, Kopakkala 2011.)

Kaikki ryhmät eivät kuitenkaan käy läpi kaikkia kehitysvaiheita ja osa ryhmistä kertaakaan ohitettuja kehitysvaiheita, pääsemättä kuitenkaan ryhmän päätösvaiheeseen (Pennington 2005, 72). Varsinkin haasteellisten nuorten pienryhmissä voidaan käydä kaikki ryhmänohjausteorioiden mukaiset prosessit ja kehitysvaiheet läpi nopealla vauhdilla ja lähes jokaisella tapaamiskerralla (Harinen ym. 2008, 28-29).

Pienryhmien varsinainen toiminta voi olla mitä tahansa, kunhan se on suunniteltu ryhmän tarpeita vastaavaksi. Sosiaaliset taidot karttuvat mielekkään tekemisen ja yhdessäolon kautta. (Muhonen ym. 2009, 33.) Myös Sinisalo-Juha (2011, 77) totesi tutkielmassaan harrastusmaisen ryhmätoiminnan tuottavan sosiaalista pääomaa ja aktiivista kansalaisuutta. Toiminnan suunnittelussa tulee huomioida ryhmän jäsenten ikä, tavoitteet ja toiveet. Harrastuksiin tutustuminen, yhdessä kokkaaminen ja elokuvien katsominen ovat nuorille mielekkästä tekemistä. Toiminnan ohessa tapahtuu huomaamatta vuorovaikutusta, ryhmän ohjaajan on kuitenkin huolehdittava tilanteen turvallisuudesta niin fyysisellä, psyykkisellä kuin sosiaalisellakin tasolla. Turvallisessa ryhmässä yksilö rohkaistuu astumaan mukavuusalueensa ulkopuolelle ja uskaltaa asettaa itsensä uusiin tilanteisiin. Pienessä ryhmässä nuori saa välittömästi vertaistukea sekä -palautetta, joka parhaimmillaan tukee myönteisen minäkäsityksen kehittymistä. Turvallinen ryhmä tukee yksilön omaksi itsekseen kasvamista sekä vahvistaa itsetuntoa. (Aalto, 2002; Muhonen ym. 2009.)

3.3 Tyttötyö

Sukupuolisensitiivinen tyttötyö on kehittynyt nais- ja tyttö tutkimuksen tuloksena. Tyttö tutkimuksen sanotaan alkaneen 1970-luvulla Isossa-Britanniassa ja samoihin aikoihin myös Ruotsissa. 1980-luvulla tutkimussuuntaus rantautui Suomeen. Tyttö tutkimus sijoittuu naistutkimuksen ja nuorisotutkimuksen välimaastoon ja siinä hyödynnetään molemmista tutkimussuuntauksista tuttuja teorioita ja pohdintoja. Naistutkimuksen mukaan sukupuolella on ajateltua suurempi vaikutus yksilön elämään ja siksi myös tyttö tutkimuksessa sukupuoli on keskeinen tutkimusta ohjaava tekijä. (Mulari, Eicher, Uusitalo-Herttua 2012, 14; Ojanen 2011,10-13.)

Tasa-arvokeskustelun yleistyessä ajateltiin, että tytöille ja pojille on tarjottava yhtäläiset mahdollisuudet osallistua muun muassa harrastustoimintaan ilman sukupuolirajoituksia. Nuorisotyötä toteutettiin sen alkuaikoina lähtökohtaisesti poikien tarpeet huomioiden. (Honkasalo 2011, 259) Suomessa Setlementtiliikkeen nuorisotyö on ollut sukupuolisensitiivisen tyttötyön kehittämisessä edelläkävijä. Sukupuolen mukaan eriytettyä toimintaa on tarjonnut myös partioliike sekä NNKY-/NMKY -liikkeet (Anttonen 2007, 19). Vuonna 1998 Setlementtinuoret käynnistivät Upea minä -tyttötyöhankkeen, jonka ansiosta avattiin Suomen ensimmäinen Tyttöjen Talo. 2000-luvulla toiminta laajeni ja Setlementtiliikkeen Tyttöjen Taloja on jo seitsemällä eri paikkakunnalla. Lisäksi monet kunnat, järjestöt ja seurakunnat ovat ottaneet tyttötyön yhdeksi toimintamuodokseen ja toiminta on monipuolistunut. Tyttötyö käsittää muun muassa nuorille äideille tarjottavaa ryhmätyötä, seksuaalikasvatusta sekä vuorovaikutusta kehittävää ryhmätoimintaa. (Mulari ym. 2007,6; Suomen Setlementtiliitto 2018.)

Sukupuolisensitiivisyys nuorisotyössä tarkoittaa sukupuolen merkityksen ja vaikutuksen huomioimista nuoren kasvussa. Tavoitteena on osaltaan purkaa stereotyyppisiä sukupuolirooleja sekä tukea tyttöjä pohtimaan omanlaista tapaansa olla tyttö. Tarkoituksena ei ole tarjota valmiita malleja toteuttaa sukupuoltaan, vaan nimenomaan kyseenalaistaa ja laajentaa perinteisinä pidettyjä sukupuolirooleja ja sukupuolittuneita käyttäytymismalleja. (Honkasalo 2011, Mulari ym. 2012.)

Tyypillisimmillään sukupuolisensitiivinen tyttötyö on tytöille avointa nuorisotilatoimintaa, tai esimerkiksi vuorovaikutteista ryhmätoimintaa. Vuorovaikutteiset ryhmät tarjoavat tilan keskustella, kokea vertaisuutta ja yhteisöllisyyttä. Ryhmien on tarkoitus tarjota tytöille turvallisia paikkoja vahvistaa omaa identiteettiä sekä tulla kohdatuksi, kuulluksi ja nähdyksi. (Siljamäki 2012,31-32.) Vuorovaikutteisilla tyttöryhmillä voidaan Reetta Syrjäkarin (2013,15) mukaan saavuttaa tyttötyön päätavoite; tukea tyttöjä omien vahvuuksien löytämisessä sekä kehittää elämänhallintaan tarvittavia taitoja.

4 TYTTÖJEN TIIMI

Tässä luvussa kuvaan ryhmän perustamiseen johtaneita tekijöitä sekä kuvaan varsinaisen toiminnan toteutusta. Ensimmäiseen ryhmätapaamiseen varasin oman alaluvun (4.2), sillä koen ensimmäisen kerran olleen merkittävin ryhmän toiminnan kannalta. Ensimmäinen tapaaminen pitää sisällään tutustumisen, ryhmäytymisen sekä toiminnan suunnittelun. Edellä mainitut asiat luovat pohjan tuleville ryhmäkerroille ja siksi niihin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Ryhmän toimintakertoja olen avannut alaluvussa 4.3. Kerron siinä myös ryhmän lopetuksesta ja palautteen keräämisestä.

Ryhmän toiminnan kannalta merkittävä osa toimintaa oli yksilötyö. Alaluvussa 4.4 kerron yksilötyön mahdollisuuksista, mitä se antaa nuorelle ja mitä se vastaavasti vaatii ohjaajalta. Tyttöjen Tiimin tytöt tarttuivat usein mahdollisuuteen keskustella kanssani kahden kesken. Olen pohtinut asioita, jotka madalsivat kynnystä ikään kuin varata aika ja jakaa omat asiat aikuisen kanssa.

4.1 Ryhmän perustaminen

Työskennellessäni Orimattilan nuorisotiloilla olin usein ajatellut oman pienryhmän perustamista. Myös muiden työntekijöiden puheissa toiminnan monipuolistaminen, esimerkiksi kerho- ja ryhmätoiminnan lisääminen, olisi erittäin tervetullutta. Samaan aikaan minun ja muiden työntekijöiden huomion kiinnitti talolla käyvien tyttöjen haasteellinen käytös. Tutustuessani tyttöihin huomasin heidän kaipaavan kipeästi aikuisen

tukea ja huomiota heidän elämäntilanteeseensa. Niin syntyi ajatus tytöille suunnatusta pienryhmätoiminnasta, joka tarjoaa niin vertaistukea kuin myös aikuisen aikaa. Poiketen perinteisestä kerhotoiminnasta, halusin luoda toimintamallin joka sisältää niin vertaisten kesken tapahtuvaa ryhmätyöskentelyä ja sen lisäksi keskustelevaa yksilötyötä.

Pohdin paljon ryhmän olemusta, onko se suljettu vai avoin sekä toiminnallinen vai keskusteleva. Päädyin suljettuun pienryhmään pitääkseni toiminnan pienimuotoisena. Suljettu pienryhmä antaa myös mahdollisuuden luottamuksen syntymiseen jäsenten kesken eri tavoin kuin avoin ryhmä, jonka jäsenet saattavat vaihdella jokaisella toimintakerralla. Ryhmän toimintaa pohtiessani vertailin vaihtoehtoja toiminnallisen ja keskustelevan ryhmän kesken. Päädyin kokeilemaan molempia, sillä opinnäytetyön tavoitteena oli myös selvittää, millaista toimintaa paikalliseen nuorisotyöhön kaivataan ja millä keinoin saavutettaisiin tavoite nuorten sosiaalisesta vahvistamisesta.

Ennen ryhmän perustamista kartoitin tarvetta toiminnalle kyselemällä henkilökohtaisesti kohderyhmän nuorilta mielipiteitä ja halukkuutta liittyä ryhmään. Yleinen markkinointi perustettavasta ryhmästä oli melko olematonta, laitoimme vain yhden ilmoituksen nuorisopalveluiden sosiaalisen median kanaviin. Osallistujien rekrytoinnissa käytin apunani koulunuorisotyöntekijää, sillä tiesin hänellä olevan hyvä yhteys nuoriin, joille suunnittelemani pienryhmä voisi olla hyödyllistä. Koulunuorisotyöntekijän avustuksella ja omalla kohdennetulla markkinoinnilla sain ryhmään kuusi jäsentä.

4.2 Ryhmän aloitus

Ryhmän toiminta ajoittui keväälle 2017. Ryhmän tytöistä osa oli entuudestaan toisille tuttuja koulusta tai nuorisotilalta, kun taas osa tuli ryhmään vain yhden tuttunsa turvaamana. Ryhmän ensimmäinen toteutuskerta oli puhtaasti ryhmäyttävää tutustumista. Ryhmäyttäminen on prosessi, jolla pyritään kehittämään ryhmän jäsenten välistä tuntemista, luottamista, turvallisuutta ja viestintäkykyä. Luottamuksellinen ilmapiiri ryhmässä mahdollistaa osallistujien avoimempaa ajatusten ja tunteiden ilmaisua. (Danska-Honkala & Poteri 2011, 140.) Halusin myös luoda turvaa tuovan perinteen aloittamalla hetken kahvi- ja teetarjoilulla. Myöhemmin tästä muodostuikin nuorten

oma-aloitteinen aloitus ryhmäkerroille. Ensimmäisen tapaamisen tutustuminen sujui ilman nimileikkejä kahvitellen. Lisänä olin varannut aikaa positiivisuuden käsi -harjoitteelle, sillä sen avulla on helppo löytää toisesta sekä itsestä positiivista sanottavaa. Harjoitteessa piirretään oma käsi A4-paperille. Jokainen piirretty käsi kulkee jokaisen osallistujan kautta ja siihen merkitään yksi positiivinen sana kuvaamaan käden omistajaa. Jokaisen kirjoitettua positiivisen sanan muista, kirjoitetaan oman piirretyn käden sormiin positiivisia sanoja itsestä, yksi jokaiseen sormeen. Osallistujat saavat esitellä oman positiivisuuden kätensä muille, tai olla esittelemättä. Ryhmän toiminnan tavoitteisiin liittyi vahvasti sosiaalisten taitojen harjoittelu ja muiden hyväksyminen, joten positiivisuuden käsi harjoitteena tuki myös tätä tavoitetta hyvin.

Ryhmänohjausteorioiden mukaan nuorten osallistaminen toiminnan suunnitteluun ja päätöksentekoon lisää nuorten valmiutta sitoutua toimintaan (Harinen, Heikura, Lehmus & Vallisto 2008,40). Ensimmäiseen tapaamiskertaan sisältyi myös toiminnan suunnittelua. Nuoret saivat vapaasti tuoda esiin toiveitaan ryhmäkerroista. Toiveina oli fyysistä toimintaa, kuten parkour ja kuntosali, sekä tietoperusteisia, keskustelevia kertoja. Nuoret toivat esiin kiinnostuksensa muun muassa masennukseen ja murrosikään liittyvistä kysymyksistä. Monilla ryhmän tytöillä ei ollut mahdollisuutta osallistua harrastuksiin ja sitä kautta päästä osalliseksi pientä yhteisöä ja se kuvastui heidän toiveistaan Tyttöjen Tiimin sisällöstä. Toiveiden perusteella he kaipasivat aktiivista tekemistä, sekä ryhmän kesken tapahtuvaa keskustelevaa vertaistukea.

Ensimmäiseen tapaamiskertaan kuuluu olennaisena osana myös ryhmän toimintaan liittyvien sääntöjen laatiminen. Ryhmä kokoontui Orimattilassa keskustan nuorisotilalla, joka jo itsessään asettaa muutamia toimintaa ohjaavia sääntöjä, kuten päihteettömyyden. Ryhmäläiset saivat kuitenkin itse nostaa esiin asioita, joita toivoivat lisättäväksi ryhmän varsinaisiin sääntöihin. Säännöiksi muodostui muun muassa seuraavat: *"Ei saa kiusata"*, *"täytyy olla oma itsensä"* sekä *"täytyy kuunnella muita"*. Ryhmän luomista säännöistä kuvastuu heidän oma tarpeensa pienelle, turvalliselle ryhmätoiminnalle.

4.3 Toiminnan kuvaus

Ryhmä kokoontui kevään 2017 aikana kaksitoista kertaa. Jokaiselle kerralle oli suunniteltu erilaista ohjelmaa (Taulukko 1), jotta tytöt saisivat mahdollisimman monipuolisia kokemuksia toiminnan kautta. Tarkoituksena oli myös selvittää millaiset toiminnot ovat nuorille mielekkäitä ja resurssien puitteissa mahdollisia järjestää, jotta tulevaisuudessa pienryhmätoiminnasta tulisi mahdollisesti vakiintunut työmuoto.

Tyttöjen Tiimi kokoontui Orimattilan nuorisotilalla torstaisin klo 17-00-19.00. Nuorisotila on torstaisin suljettu, joten aikataulu oli joustava ja mahdollisti yksilötapaamiset joko ennen tai jälkeen kokoontumisen. Nuorisotila oli jokaiselle ryhmäläiselle entuudestaan tuttu ympäristö. Tapaamiset alkoivat yhteisellä kahvihetkellä, jonka aikana vaihdettiin viimeisimmät kuulumiset ja orientoiduttiin päivän ohjelmaan. Orientoituminen oli tärkeässä osassa varsinkin herkkiä aiheita käsittelevillä kerroilla. Orientoitumisen apuna voi hyvin käyttää toiminnallisia menetelmiä.

Taulukko 1. Tyttöjen Tiimin toimintakerrat, päivämäärä, ohjelma, nuorten määrä ja mahdollisesti toteutunut yksilötapaaminen

Päivämäärä	Ohjelma	Nuoria paikalla	Yksilötapaaminen
9.3.	Tutustuminen, ryhmäytys	6	-
16.3.	Ruuanlaitto	5	x
23.3.	Elokuva	5	x
30.3.	Ryhmätehtäviä (aiheena kiusaaminen)	6	x
6.4.	Ryhmäliikuntatunti	5	-
13.4.	Ei tapaamista	-	-
20.4.	Keilaus	5	x
27.4.	Askartelu, keskustelu (aiheena seurustelu)	5	x
4.5.	Vaatteiden tuunaus, bilisturnaus	4	x
11.5.	Kuntosali	4	-
18.5.	Leipominen	5	x
20.-21.5	Yönuokku	3	-
25.5.	Viimeinen kerta, purku + palaute	5	x

Tiimin tapaamisissa tekeminen oli usein toissijaista, tarkoituksena oli tekemisen kautta mahdollistaa vuorovaikutuksen syntyminen. Ruuanlaitto, leipominen, askartelu ja vaatteiden tuunaus olivat kertoja, jolloin itse toiminta oli kevyttä puuhastelua ja tilan täytti rento keskustelu. Tytöt vaikuttivat toimintakertojen sisältöihin päättämällä esimerkiksi kokattavan ruuan ja askarreltavat asiat. Ryhmäliikuntatunnilla ja kuntosalikäynnillä oli mukana liikunnanohjaaja, jolla riitti ammattitaito ohjata ryhmiä ja auttaa erilaisten välineiden kanssa. Keilaukerralla teimme reissun Lahteen, sillä Orimattilassa ei ole keilahallia. Bussiaikataulujen ja keilahallivuorojen yhteensovittamisessa ilmeni yllättävän paljon haasteita. Siitä huolimatta reissu oli onnistunut ja tytöille mieluinen kerta.

Keskusteluun keskittyvillä kerroilla tiimiläiset saivat käsiteltävään aiheeseen orientoivan tehtävän, jonka jälkeen keskustelu oli avointa. Tytöt pitivät erityisesti erilaisiin väitteisiin vastaamisesta, saatoin esimerkiksi väittää seksin kuuluvan parisuhteeseen ja siitä seurasi pitkä keskustelu, jonka aikana tytöt kertoivat mielipiteitä yllättävänkin monipuolisesti. Tällaisissa tilanteissa pyrin olemaan enemmän sivustaseuraaja, olin kuitenkin valmiina puuttumaan keskusteluun, mikäli siinä ilmenisi asiattomuuksia tai havaitsisin tytöissä ahdistumisen merkkejä. Kiusaaminen aiheena on arka ja siihen liittyvällä kerralla pyrin olemaan erityisen herkkänä havainnoinnissa. Tytöt tiesivät etukäteen käsiteltävän aiheen, joten he olivat saaneet aikaa varautua aiheen käsittelyyn.

Yönuokku oli jokaisen tiimiläisen toive ja se toteutettiin ikään kuin loppuhuipennuksena Tyttöjen Tiimille. Yönuokku tarkoittaa yön yli kestävästä leirimuotoista toimintaa, joka järjestettiin tässä tapauksessa Artjärven nuorisotilalla. Yönuokku oli alusta loppuun tyttöjen suunnittelema. Päivämäärän asettaminen tuotti haasteita omista töistäni ja opinnoistani johtuen. Toiveiden mukaan yönuokku olisi ollut kahden yön mittainen, mutta aikatauluongelmista johtuen päädyimme yhden yön yli kestävästä yönuokkuun. Suunnittelu osa useaa tapaamiskertaa ja tytöt odottivat innolla yönuokun alkamista. Valitettavasti puolet tytöistä joutui perumaan osallistumisensa, mutta emme peruneet yönuokkua. Ohjelmassa oli yhdessä ruuanlaittoa, askartelua, ulkoilua, elokuvien katselua sekä erilaisia ennustusleikkejä. Kaupassa käynti, siivous ja ohjelmat kuuluivat kaikille ja jokainen otti vastuuta toiminnan toteutuksesta.

Viimeisen kerran ryhmätapaamiseen ei kuulunut varsinaista ohjelmaa. Aloitimme kerran perinteisesti kahvittelemalla ja vaihtamalla kuulumiset. Tytöt täyttivät palautelomakkeen (Liite 2) ja vietimme Tiimin kesken rentoa aikaa pelaillen nuorisotilalla. Tytöt kyselivät toiminnan jatkumisesta seuraavana syksynä, johon en osannut harmikseni vastata. Toiminta kuitenkin koettiin mielekkäänä ja mahdollisuuksien mukaan olisin halukas jatkamaan työtä tyttöjen pienryhmätoiminnan parissa. Kerron lisää tyttöjen antamasta palautteesta luvussa 5.3. Samassa luvussa kerron myös palautteen perusteella tekemiäni johtopäätöksiä ja avaan hieman havainnointiin perustuvia huomioita.

4.4. Yksilötapaamiset

Yksilötapaamisissa nuorella on mahdollisuus käsitellä asioita, joita hän ei syystä tai toisesta halua tuoda ryhmässä esiin. Vastaavasti nuori voi myös yksilötapaamisessa puhua asiasta, josta hän haluaisi keskustella ryhmätapaamisessa, muttei uskalla itse tuoda asiaa esille. Ohjaajalla on yksilötapaamisissa mahdollisuus ehkäistä ei-toivottua käytöstä, joka voi olla nuorelle tai hänen ympäristölleen vahingollista. Ohjaajan on kuitenkin tärkeä muistaa, että nuorella on oikeus omiin ratkaisuihinsa, vaikka ne aikuisen näkökulmasta vaikuttaisivat vääriltä. (Oinas 2016.)

Yksilötapaamisten hyötynä on nuoren aito kohtaaminen avoimin silmin ja korvin. Nuori tulee kohdata hänen persoonaansa kunnioittavasti ja arvostavasti. Tämän lisäksi kokemus nähyksi ja kuulluksi tulemisesta vahvistaa nuoren minäkuvaa ja tukee itsetunnon kehitystä. Ohjaajan tulee omata hyvät vuorovaikutustaidot ja toimia kohtaamistilanteessa aidosti, joustavasti ja empaattisesti. Kuunteleminen on tärkeä taito, mutta aito kuuleminen tuottaa monelle haasteita. Kuulija peilaa kuulemaansa herkästi omiin kokemuksiinsa, eikä siksi pysty koskaan asettumaan toisen asemaan täysin. Yksilötyössä ohjaajalla tulee olla riittävästi ammattitaitoa kohdata nuori, jotta pystyy vastaamaan nuoren tarpeeseen aikuisen tuesta ja läsnäolosta. (Oinas 2016, Hakoluoto 2016.)

Kuten taulukosta 1 näkee, Tyttöjen Tiimin tytöt hyödynsivät mahdollisuuttaan yksilötapaamisiin usean tapaamiskerran jälkeen. Yksilötapaamisissa tapasin yhden tai kaksi

tyttöä kerralla ja tapaamisten kesto vaihteli puolesta tunnista kahteen tuntiin. Tapaamisissa tytöt halusivat puhua heidän henkilökohtaisista elämäntilanteistaan, joita en lähde tässä enempää avaamaan. Eräällä tapaamiskerralla nuori toi esiin asian, josta hän halusi jutella kanssani kahden kesken, mutta toivoi minun ottavan asian puheeksi seuraavassa ryhmätapaamisessa ilman, että asia yksilöityy häneen.

Tytöt tunsivat minut nuorisotilan ohjaajana, mikä todennäköisesti helpotti tapaamisiin tuloa. Olin tehnyt selväksi, etten korvaa kuraattorin, sosiaalityöntekijän tai muiden virallisempien tahojen tarjoamaa tukea. Uskon myös oman nuorisotyöntekijän aseman madaltaneen kynnystä jutella kanssani.

5 KEHITTÄMISTYÖ

5.1 Työn toimintatutkimuksellinen ote

Opinnäytetyöni mukaillee toimintatutkimuksen periaatteita. Toimintatutkimuksella viitataan tutkimukselliseen lähestymistapaan, jossa pyritään tavalla tai toisella vaikuttamaan tutkimuskohteeseen. Omaan opinnäytetyöhöni toimintatutkimus rinnastuu hyvin, sillä toimintatutkimuksen tavoitteena voi olla esimerkiksi auttaa tutkimuskohteita kehittämään itsessään taitoja arvioida ja reflektoida omaa toimintaansa. (Eskola & Suoranta 2008) Toimintatutkimuksessa yhdistyy nimensä mukaisesti toiminta ja tutkimus. Sen avulla pyritään saavuttamaan välitön ja käytännöllinen hyöty tutkimuksesta. Toimintatutkimuksen päämääriin kuuluu olennaisena osana toiminnan samanaikainen kehittäminen. (Heikkinen 2010, 214.)

Toimintatutkimuksessa tutkimuksen kohteena ovat lähes aina ihmiset ja heidän toimintansa. Toimintatutkimuksessa tutkija tavoittelee muutosta ja osallistuu itse muutoksen toteutukseen. Kananen (2012) sanoo muutoksen aikaansaamisen olevan tutkijalle huomattavasti haastavampi tehtävä, kuin pelkkä muutos- ja kehittämisideoiden esiintuominen. Tutkijan tulee ymmärtää tutkittavan ilmiön syy-seuraussuhteet sekä kyetä vaikuttamaan niihin interventiolla. (mt. 2012, 37-38.) Eskola ja Suoranta (2008, 126-127) puhuvat toimintatutkimuksen kolmesta lähestymistavasta, jotka ovat

yhteistoiminnallinen tutkimus, osallistuva toimintatutkimus sekä pelkkä toimintatutkimus. Omassa opinnäytetyössäni on vahva osallistuvan toimintatutkimuksen ote, sillä olin itse aktiivisen osallistujan roolissa prosessin aikana.

Opinnäytetyöni seuraa toimintatutkimuksesta tuttuja vaiheita. Työ alkaa toiminnan suunnittelulla ja tavoitteiden asettamisella. Työssäni tämä tarkoitti tarpeen huomioimisen jälkeen aloitettua ideointia ja ryhmätoiminnan suunnittelua. Kohdennettu pienryhmätoiminta on aina tavoitteellista, joten tavoitteiden asettaminen oli tärkeässä osassa. Suunnittelua seuraa opinnäytetyössäni sekä toimintatutkimuksen vaiheissa itse toiminta, eli muutos. Kanasen (2012, 38) mielestä toimintatutkimus kohdistuu ihmisiin, heidän vaikuttamismahdollisuuksiinsa ja osallisuuden muutoksessa. Varsinaista toimintaa seuraa arviointi ja seuranta. (mt. 2012, 39.)

5.2 Käytetyt menetelmät

Pääasiallisena tiedonkeruumenetelmänä käytin osallistuvaa havainnointia. Tutkijan ollessa fyysisesti läsnä tutkimustilanteessa, voidaan puhua osallistuvasta havainnoinnista. Muita havainnointimenetelmiä on suora havainnointi, epäsuora havainnointi ja piilohavainnointi. Epäsuorassa havainnoinnissa tutkija on ikään kuin piilossa havainnoitavilta. Piilohavainnoinnissa tutkija voi olla paikan päällä, mutta havainnoitavat eivät ole tietoisia havainnoijasta. Suora havainnointi tarkoittaa tutkijan seuraavan ilmiötä paikan päällä ja havainnoinnin kohteet ovat tietoisia havainnoijasta. Tutkijan tulee menetelmää valitessaan ottaa huomioon havainnoinnin mahdolliset vaikutukset tutkittavien käyttäytymisen muutoksiin. (Kananen 2012, 95) Tutkijan on pohdittava myös toimintansa eettisyyttä. Eskolan ja Suorannan (2008, 101) mukaan havainnointia ei tulisi suorittaa ilman havainnoitavan suostumusta. Havainnoija voi kertoa tutkittaville suorittavansa havainnointia toiminnan aikana, tai olla kertomatta. Tässäkin tulee vastaan eettinen pulma, vaikuttaako tieto havaintojen tekemisestä tutkittavien käyttäytymiseen ja asennoitumiseen tutkijaa kohtaan, tai häiritseekö se tutkittavien toimintaa. (mt. 2008, 99-101.)

Tyttöjen Tiimin kohdalla kerroin jokaiselle ryhmään osallistuvalla suorittavani aiheesta opinnäytetyön ja pitäväni toimintapäiväkirjaa ryhmän kokoontumisista. Ensimmäisellä ryhmäkerralla jaoin ryhmäläisille tiedotteen (Liite 1) kotiin vietäväksi, joka tuli palauttaa huoltajan allekirjoittamana. Tiedotteessa kerroin olevani opiskelija sekä nuorisotilan työntekijä. Kerroin huoltajille toteuttavani sosiaalisen vahvistamisen menetelmillä toimivan tyttöjen pienryhmän, johon heidän nuorensa oli osallistumassa. Huoltajat saivat yhteystietoni mahdollisia yhteydenottoja varten, sekä mahdollisuuden kysyä tai kertoa ajatuksiaan tai toiveitaan suoraan minulle. Muistutin tyttöjä vielä ensimmäisellä ryhmäkerralla työni tutkimuksellisuudesta, mutta myös vaitiolovelvollisuudesta ja osallistujien anonymiteetin turvaamisesta.

Havainnointi tapahtuu aidoissa tilanteissa ja luonnollisessa ympäristössä. Havainnoinnissa on Kanasen (2012, 97) mukaan kaksi ääripäätä; tutkija tietää mitä havainnoi, tai ei tiedä. Havainnoinnin tarkoituksen ollessa tiedossa, pystytään keskittymään tavoiteltuun asiaan. Mikäli tutkija ei tiedä mitä on havainnoimassa, olisi suositeltavaa käyttää tallennusvälineitä havainnoinnin tukena. Esimerkiksi videokuvaamalla tilanteita, on niihin helppo palata myöhemmin ja tehdä huomioita kuvatun materiaalin perusteella. Tilanteiden kuvaamista on suositeltavaa käyttää havainnoinnin tukena muutenkin. Varsinkin tutkijan toimiessa osallistuvana havainnoijana yksin, on mahdotonta huomioida useita asioita samanaikaisesti ja jotain tärkeää saattaa jäädä huomiotta.

Havainnot tulee kirjata muistiin mahdollisimman tarkasti. Tutkimuspäiväkirjan käyttö on havainnoinnin peruslähtökohta. Laadullisessa tutkimuksessa aineiston keruu ja analysointi tapahtuu samanaikaisesti. Havaintojen samanaikaisella analysoinnilla saa selville onko kerätty tieto olennaista, tarvitaanko aineistoa lisää ja millaista tietoa tulisi vielä kerätä. Havainnointi ja havaintojen analysointi on hyödyllistä myös muutosprosessin aikana. Muutosprosessi voi toisinaan tarvita interventioita päästäkseen toivottuun lopputulokseen. Intervention tarve pystytään huomaamaan havaintojen pohjalta tehtyjen arvioiden perusteella. (Kananen 2012, 95-97.)

Yksi opinnäytetyöni tavoitteista on selvittää, millaista toimintaa Orimattilan nuorisopalveluille kaivataan. Tyttöjen Tiimi toimi pilottina pienryhmätoiminnasta ja sen avulla halusin selvittää, onko vastaavanlaiselle pienryhmätoiminnalle kysyntää. Laadin Tyttöjen

Tiimin osallistujille kyselylomakkeen toiminnan lopulla, joka toimi niin palautteena, kuin myös toiminnan kehittämisen tiedonkeruuna. Kyselylomake mielletään kvantitatiivisen tutkimuksen menetelmäksi, mutta sitä voidaan hyödyntää myös laadullisessa tutkimuksessa. Kyselylomakkeen avulla saatujen vastausten perusteella voidaan määritellä esimerkiksi toiminnan kiinnostavuutta numeraalisella asteikolla. Kyselylomakkeella on tarkoitus kysyä tutkimuksen kannalta tärkeitä kysymyksiä, eikä siihen kannata lisätä turhanpäiväisiä kysymyksiä, joihin olisi vain mukava saada vastauksia. (Tuomi & Sarajarvi 2013.)

Lomakekyselyn kysymyksenasettelut voivat vaihdella avoimesta kysymyksestä vaihtoehtoilla varustettuun, strukturoituun kysymykseen. Avoimilla kysymyksillä on mahdollista saada laadullisempaa tietoa tutkittavasta kohteesta. Varsinkin mielipiteisiin ja kokemuksellisuuteen perustuvassa tutkimuksessa on tutkijan kannalta hyödyllisempää käyttää avoimia kysymyksiä. Strukturoiduissa kysymyksissä kyselyyn vastaajalla on valittavanaan jokin tutkijan määrittelemistä vaihtoehtoista. Strukturoiduista kysymyksistä tulee ongelmallisia, mikäli tarjolla olevat vaihtoehdot eivät sovi vastaajan kokemuksiin. Jos vastaaja joutuu valitsemaan vain lähimpänä itseään olevan vaihtoehdon, tulokset voivat vääristyä. (Kananen 2012, 125.)

Mielipiteitä kysyessä on mielekkäintä käyttää 5- tai 7-portaista asteikkoa, jonka ääripäät ovat ”täysin samaa mieltä” ja ”täysin eri mieltä”. ”En osaa sanoa” vaihtoehdon käyttöä tulee harkita tarkasti. Vastausvaihtoehto on yleensä asteikon puolivälissä, jossa se kuvastaa ikään kuin neutraalia mielipidettä, vaikka ”en osaa sanoa” viittaakin siihen, ettei vastaajalla ole tietoa asiasta. Graafisilla asteikoilla saadaan tietoa etenkin toiminnan onnistumisesta tai epäonnistumisesta. Graafiset asteikot toimivat kouluarvosanojen tapaan antaen arvosanan toiminnan toteutuksesta. (Kananen 2012, 126-129.)

Tyttöjen Tiimille luomassani lomakekyselyssä (Liite 2) käytin kaikkia edellä mainittuja kysymyksenasetteluja. Halusin tehdä kyselystä mahdollisimman helposti lähestyttävän, sillä tiesin ryhmäläisten karttavan kyselylomakkeita. Lomakkeen avulla halusin kartoittaa ryhmäläisten mielipiteitä ryhmän toiminnan ja tapaamiskertojen mielekkyydestä, kuulla heidän ajatuksensa ryhmän käytännön järjestelyjen onnistumisesta sekä

saada heiltä itseltään ideoita toiminnan kehittämistä varten. Sain vastaukset useimpiin kysymyksistä ja tytöt kertoivat vastaamisen olleen helppoa.

5.3 Tulokset

Kyselylomakkeella saatujen vastausten perusteella ryhmän toiminnassa mukana olleet tytöt pitivät yönuokkua, keilausta ja ruuanlaittoa sisällöllisesti Tiimin toimintaan sopivimpina ohjelmina. Yönuokun sijoittaminen sisältöön sopivimmaksi tuli itselleni yllätyksenä, sillä puolet ryhmän tytöistä perui oman osallistumisensa. Yönuokku oli ryhmän ensimmäisellä tapaamiskerralla kerätyissä toiveissa jokaisen osallistujan toivoma ohjelma. Vaikka osa tytöistä ei osallistunut yönuokkuun, palautteen perusteella näkisin heidän pitävän sitä mielekkäänä ja jatkossakin toteutettavana toimena.

Vaatteiden tuunaus sai vähiten kannatusta ryhmäläisiltä. Samalla tapaamiskerralla järjestetty biljarditurnaus kuitenkin keräsi pisteitä, joten oletan vaatteiden tuunauksen olleen itsessään tytöille ei-niin-kiinnostava ohjelma. Ruuanlaitto ja leipominen olivat palautteen mukaan Tiimin ohjelmaan erittäin sopivia. Myös keskustelukerrat, joissa käsitelimme muun muassa seurustelua ja kiusaamista, saivat hyvän vastaanoton. Ainoana lisänä Tiimin ohjelmaan tytöt mainitsivat parkourin, joka toiveista huolimatta jäi järjestämättä.

Jokaisessa lomakkeessa vastattiin myöntävästi kysymykseen ”*Tulisiko nuorisopalveluiden mielestäsi järjestää pienryhmätoimintaa?*”. Tytöt itse osallistuisivat mielellään liikunnalliseen toimintaan, ruuanlaittoon ja leipomiseen, keilaukseen sekä jutteluun. Vastaukset liittyvät suurimmaksi osaksi ohjattuun toiminnalliseen tekemiseen, joten uskon harrastusmaisen pienryhmätoiminnan kiinnostavan tyttöjä. Kehitysehdotuksia pienryhmätoiminnan järjestämiselle tuli muutama ja ne koskivat samantyyllisen toiminnan järjestämistä myös pojille.

Vastausten perusteella tytöt pitivät Tiimin ohjaajamäärää hyvänä ja sopivaksi ryhmäkooksi he määrittivät 4-8 nuorta. Jokainen piti osallistumisestaan Tiimin toimintaan hyödyllisenä. Palautelomake ei kuitenkaan antanut suoraa mahdollisuutta määritellä millä

tavalla toiminta koettiin hyödyllisenä tai mitkä tekijät vaikuttivat asiaan. Lomakkeen lopussa kysyin ryhmän merkityksestä tytöille, kysymys oli avoin ja ymmärrettävästi vaikea yläkouluikäisille tytöille. Sain kuitenkin kolme vastausta:

”Sitä että tulen hyväksytyksi”,

”Sain jonkun harrastuksen”

”Että siihen osallistuu ja se on kivaa et on joku juttu missä voi käydä”

Havainnoinnissani keskityin moneen eri tekijään ryhmässä. Seurasin ryhmän muotoutumisen vaiheita ja ryhmäläisten keskinäisen vuorovaikutuksen kehitystä. Ryhmätilanteissa havainnointi auttoi tehtävien jakamisessa ja ryhmän jäsenten ohjailussa. Pysin työnjaolla edistämään tiimiläisten vuorovaikutusta sellaisten jäsenien kesken, jotka eivät normaalisti hakeutuisi toistensa työpareiksi. Joillain ryhmän tytöistä oli kiusaajan rooli koulussa ja halusin tarjota tilaisuuden harjoitella erilaista roolia ryhmässä. Tutustuessaan uuteen ihmiseen turvallisessa ympäristössä, muita kohtaan hallitsevasti käyttäytyvällä nuorella mahdollistuu tilaisuus oppia vaihtoehtoisia toimintatapoja ja vuorovaikutuskeinoja. Tällaisissa tilanteissa ohjaajalta vaaditaan erittäin herkkää puutumista tilanteen niin vaatiessa. Ryhmän jokainen jäsen painotti jo ryhmän sääntöjä laadittaessa, ettei kiusaamista tulla sallimaan missään tilanteessa. Myös hallitsevasti käyttäytyvä nuori oli sitoutunut sääntöihin. Esimerkiksi hänen tilannettaan havainnoidessa näin positiivisia muutoksia vuorovaikutuskäyttäytymisessä.

Keskusteluun keskittyvien kertojen vuorovaikutuksissa havaitsin myös positiivisia muutoksia ryhmäläisissä. Ryhmäläiset olivat tietoisia minun läsnäolostani ja siitä, että seuraan keskustelua tarkasti. Osa tytöistä oli äänekkäämpiä ja rohkeampia lausumaan ajatuksensa ääneen kuin osa tytöistä. Ohjasin keskustelijoita antamaan jokaiselle puheenvuoron ja painotin, ettei muita saa keskeyttää eikä kenenkään mielipidettä saa tuomita. Havaintojeni perusteella äänekkäimmät tytöt pystyivät muuttamaan vahvoja mielipiteitään sallivammiksi, kun olivat kuulleet muiden, välillä omistaan poikkeavat mielipiteet.

Kaiken kaikkiaan koin ryhmän jäsenten välisen vuorovaikutuksen kehittyneen. Yksilölliset positiiviset muutokset olivat havaittavissa selkeimmin keskustelevilla kerroilla,

jolloin mielipiteitä ja kokemuksia jaettiin avoimesti. Vaikka vuorovaikutuksessa näkyi positiivinen muutos ryhmäkerralla, palautuu se usein alkuperäiseen tilaansa ryhmätaapaamisen jälkeen. Toiminnan vaikuttavuuden parantamiseksi ryhmäkertoja tulee olla pidemmän aikajakson ajan ja useammin kuin kerran viikossa kahden tunnin ajan. Opinnäytetyön tavoitteen, tyttöjen välisen vuorovaikutuksen kehittämisen kannalta näen kuitenkin Tyttöjen Tiimin kaltaisen toiminnan olevan hyödyllinen väline sosiaalisten taitojen ja vuorovaikutuksen kehittämiseen.

6 POHDINTA

Opinnäytetyön tavoitteena oli luoda toimintamalli toiminnallisesta tyttöjen pienryhmästä, joka toimii kohdennetun nuorisotyön periaatteilla. Toiminnan aikana tehtyjen havaintojen ja toiminnan lopussa toteutetun kyselylomakkeen avulla oli tarkoitus selvittää, millaista pienryhmätoimintaa juuri Orimattilassa kaivataan. Tarve tyttöjen pienryhmälle syntyi tytöillä havaitusta haasteellisesta käytöksestä, jonka taustalla vaikutti tyttöjen haastavat elämäntilanteet. Opinnäytetyönä toteutetun Tyttöjen Tiimin toiminta oli ennaltaehkäisevän työn menetelmä, jonka avulla halusin vahvistaa tyttöjen sosiaalisia taitoja ja sitä kautta olla tukemassa tyttöjen sosiaalisen vahvistumisen prosessia.

Kuten monessa pienryhmätoiminnassa, myös Tyttöjen Tiimissä suurimmat haasteet liittyivät osallistujien toimintaan sitouttamiseen. Ryhmään sitoutumista voi edistää osallistamalla nuoret toiminnan suunnitteluun ja ryhmää koskevaan päätöksentekoon. Tyttöjen Tiimi piti tiivistä yhteyttä yhteisessä WhatsApp -ryhmässä, tämänkaltaisen jatkuva yhteydenpito auttaa ryhmää pysymään kasassa myös varsinaisen toiminnan ulkopuolella. Ohjaajan sitoutuminen ja yhteydenpito ryhmän jäseniin on myös merkittävää ryhmän sitoutumisen kannalta.

Tyttöjen Tiimissä herkkien aiheiden käsittely tapahtui luonnollisesti ja avoimesti, tytöt jopa toivoivat ryhmässä otettavan esiin asioita, joita muualla saatetaan vältellä. Ryhmän säännöt, ryhmähenki ja ohjaajan tuttuus ovat tekijöitä, jotka helpottavat asioista puhumista ryhmän kesken. Ohjaajan tulee olla selvillä ryhmän kiinteyden ja

turvallisuuden asteesta ennen herkkien asioiden esiintuomista. Osallistujille ryhmä toimi paikkana, jossa oli helppo käsitellä muun muassa seksuaalisuuteen, murrosiän tuomiin muutoksiin ja naiseksi kasvamiseen liittyviä kysymyksiä. Monet ryhmän tytöistä kertoivat keskusteluyhteyden luomisen vanhempiinsa olevan haastavaa ja siksi he kivat ryhmässä käytyjen keskustelujen olevan antoisia ja kasvattavia. Ryhmän ohjaajalta vaaditaan kohtaamisen taitoa ja sukupuolisensitiivistä työtötta.

Aholan (2012) mukaan ryhmätoiminnalla voidaan puuttua monenlaisiin ongelmiin. Tyttöjen Tiimissä ryhmätoiminnan ohessa toteutetut yksilötapaamiset olivat toimiva lisä osallistujien kasvun tukemisessa. Yksilötapaamisten aikana nuori sai ohjaajalta täydellisen huomion juuri hänen tilanteensa käsittelyyn. Tunneiksi venyneet tapaamiset vaativat ohjaajan työn joustavuutta, mutta kokemusteni perusteella yksilötapaamiset olivat erinomainen lisä Tiimin toiminnan toteutuksessa.

Opinnäytetyönä toteutettu pienryhmätoiminta oli työntekijäresurssien kannalta hyvä mahdollisuus kokeilla käytännössä pienryhmää työmuotona. Opinnäytetyöni antaa lisäksi kokemukseen perustuvia kehittämisideoita, joiden pohjalta toimintaa voi lisätä ja monipuolistaa. Moniammatillisen yhteistyön hyödyntämisellä toimintaa on mahdollista kohdentaa sitä eniten tarvitseville. Lisäksi moniammatillisena yhteistyönä toteutettu pienryhmätoiminta olisi laadukkaampaa ja tuottaisi kestävämpiä tuloksia. Tyttöjen Tiimi oli yksin minun ohjaama, mutta hyödynsin kokopäiväisen nuorisotyöntekijän sekä koulunuorisotyöntekijän näkemyksiä ja vinkkejä toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja ryhmäläisten valinnassa.

Tyttöjen Tiimiltä saamani palautteen mukaan samankaltaista toimintaa tulisi tarjota myös pojille. Tytöt näkivät pelkästään tytöille tarjotun pienryhmän olleen sekaryhmää parempi vaihtoehto, nuorisotilan avoimiin iltoihin ovat kuitenkin kaikki tervetulleita ja illoissa on myös ryhmien kesken tapahtuvaa toimintaa. Tulevaisuutta ajatellen Tyttöjen Tiimin kaltainen toiminta on näkemykseni mukaan tarpeellista ja toimintaa tulisi laajentaa kestoaltaan jopa lukuvuoden mittaiseksi. Näkisin toiminnan aloituksen ajoittamisen syksyyn koulujen alkamisen yhteyteen hyödylliseksi.

Tyttötyön mahdollisuudet ja haasteet ovat aina paikallisia (Mulari ym. 2012, 17). Lukuvuoden mittainen pienryhmätoiminta vaatii työntekijöiltä resurssien ja työajan joustavuutta. Uusien tyttöryhmien perustamiseen löytyy paljon hyviä malleja, muun muassa Mari Lankisen (2011) Voimaneidot -ryhmätyömalli. Lisäksi Heta Mularin ja Heli Eischerin (2012) kokoamasta Tyttötyön kansiosta löytyy nuorille äideille sekä ujoille ja hiljaisille tytöille tarjottavat ryhmätyömallit. Ryhmätoiminta ei kuitenkaan ole ainoa vaihtoehto tyttötyön toteuttamiseksi. Pelkästään tytöille suunnatut avoimet illat nuorisotilalla tarjoavat tytöille tilan tuoda esiin tyttöyteen ja naiseksi kasvamiseen liittyviä kysymyksiä.

Tämän opinnäytetyön tavoite, tyttöjen pienryhmätoiminnan kehittäminen Orimattilassa, toteutui hyvin. Tyttöjen Tiimi toimintamallina oli paikalliseen tarpeeseen sopiva ja käytännön toteutus onnistui. Uskon toiminnan jatkuvan Orimattilassa, ainakin jossain muodossa. Toteutukseen kannattaa jatkossa ottaa mukaan koulusta tai sosiaalialalta työpari, sillä toiminnan yksin tuottaminen voi olla raskasta.

Toivon opinnäytetyön lukijan saaneen inspiraatiota tyttötyön kehittämiseen omalla työpaikallaan tai osana opintojaan. Tyttöryhmät ovat monilta vaikutuksiltaan myönteisiä niin osallistujille kuin toiminnan ohjaajille. Varsinkin paikkakunnilla, joissa kunnallinen perusnuorisotyö painottuu nuorisotilatyöhön, antaa tyttöryhmän, tai muun pienryhmän perustaminen yksinkertaisen tavan monipuolistaa palveluja. Opinnäytetyön taustalla oli oma palava haluni tehdä sukupuolisensitiivistä nuorisotyötä ja työ antoi minulle loistavan mahdollisuuden kehittyä ammatillisesti. Toiminta tarjoaa siis myös ohjaajille tilaisuuden monipuolistaa osaamistaan ja lisää mielekkyyttä työhön.

LÄHTEET

- Aalto, Mikko 2002. Turvallinen ryhmä ja itseksi tuleminen. Forssa: Forssan Kirjapaino Oy
- Ahola, Rea 2012. ”Tyttö sinä olet tähti” -toiminnallinen tyttöryhmä erityiskoulussa. Porin diakonia-ammattikorkeakoulu. Ylemmän ammattikorkeakoulun opinnäytetyö. Viitattu 11.3.2018. http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/39574/Ahola_Rea_2012.pdf?sequence=2Airaksinen
- Anttonen, Erja 2007. Sukupuolisensitiivisyys kansalaistoiminnassa ja nuorisotyössä. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Oppimateriaaleja 13, sarja C
- Cederlöf, Petri 2004. Nuorisotyö ja sen haasteet pienissä kunnissa. Laadullinen tutkimus nuoriso-ohjaajien ja nuorisotyöstä vastaavien työntekijöiden työstä sekä kunnallisen nuorisotyön sisällöstä ja asemasta. Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura julkaisuja 45. Helsinki: Hakapaino
- Danska-Honkala, Katja & Poteri, Martti 2011. Kohdennettu nuorisotyö sosiaalisen vahvistaminen kontekstissa. Teoksessa Lundbom, Pia & Herranen, Jatta (toim.) 2011. Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Oppimateriaaleja 24, sarja C, 127-149.
- Eskola, Jari & Suoranta, Juha 2008. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 8. painos. Tampere: Vastapaino
- Hakoluoto, Tanja 2016. Nuoren kokonaisvaltainen kohtaaminen ja dialogisuus. Teoksessa Fedotoff, Jaana & Leppäkari, Heidi & Timonen, Päivi (toim.) 2016. Koordinaattit nuorten tieto- ja neuvontatyöhön. Suuntaviivoja ammatilliseen osaamiseen. 1 painos. Koordinaatti – Nuorten tieto- ja neuvontatyön kehittämiskeskus, Oulu, 9-20
- Harinen, Päivi & Heikura, Mari & Lehmus, Heikki & Vallisto, Matti 2008. Tappelua takapenkillä. Kokemuksia kohdennetun nuorisotyön poikien pienryhmätoiminnasta. Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura julkaisuja 90. Tampere: Juvenes
- Harte, Sean 2010. Activities in youth work. Teoksessa Tony Jeffs & Mark Smith (toim.) 2010. Youth work practice. Hampshire: Palgrave Mcmillan, 85-100.
- Heikkinen, Hannu L. T. 2010. Toimintatutkimus. Toiminnan ja ajattelun taitoa. Teoksessa Aaltola, Juhani & Valli, Raine (toim.) 2010. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineiston keruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. 3. painos. Juva: WS Bookwell Oy, 214-229.
- Honkasalo, Veronika 2011. Pois lokerosta. Teoksessa Ojanen, Karoliina & Mulari, Heta & Aaltonen, Sanna (toim.) 2011. Entäs tytöt. Johdatus tyttötutkimukseen. Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura julkaisuja 113. Tampere: Vastapaino, 249-268.
- Honkonen, Tiina 2011. Mitä välitän? – Välitän -hanke Hankasalmella. Teoksessa Lundbom, Pia & Herranen, Jatta (toim.) 2011. Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Oppimateriaaleja 24, sarja C, 179-190.

- Kananen, Jorma 2012. Kehittämistutkimus opinnäytetyönä. Kehittämistutkimuksen kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 134.
- Kopakkala, Aku 2011. Porukka, jengi, tiimi. Ryhmädynamiikka ja siihen vaikuttaminen. 3. painos. Helsinki: Edita
- Kuure, Tapio 2015. Sosiaalisen vahvistamisen määrittely ja asema nuorten hyvinvoinnin palvelujärjestelmässä. Teoksessa Valtakunnallinen työpajayhdistys ry 2015. Sosiaalinen vahvistaminen käsitteenä ja palveluina. Sosiaalisen vahvistamisen kehittämistoiminnan tuloksia, 5-67. Viitattu 8.3.2018. <https://www.tpy.fi/aineistot/julkaisut/verkkojulkaisut/>
- Lankinen, Mari 2011. Voimaneidot. Opas tyttöjen oman voiman haltuunoton ja aggression hallinnan tukemiseen. Kalliolan nuorten / Settlementtinuorten liiton julkaisuja. Viitattu 11.3.2018. <https://setlementti-fi-bin.directo.fi/@Bin/b7f56bf1211956cdc7c97cb2174b38ad/1520763923/application/pdf/1018809/Voimaneidot,%20opas%20tytt%C3%B6jen%20oman%20voiman%20haltuunoton%20ja%20aggression%20hallinnan%20tukemiseen.pdf>
- Lumme, Riitta & Leinonen, Rauni & Leino, Mia & Falenius, Mia & Sundqvist, Leena 2006. Monimuotoinen / toiminnallinen opinnäytetyö. Virtuaali ammattikorkeakoulu. Viitattu 11.3.2018. <http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojaksot/030906/1113558655385/1154602577913/1154670359399/1154756862024.html>
- Mehtonen, Tuija 2011. Sosiaalisen vahvistamisen osaaminen. Teoksessa Lundbom, Pia & Herranen, Jatta (toim.) 2011. Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Oppimateriaaleja 24, sarja C, 13-29.
- Muhonen, Jyrki & Lallukka, Kirsi & Turtiainen, Pekka 2009. Pienryhmätoiminta lasten ja nuorten ehkäisevän työn menetelmänä. YAD Youth Against Drugs. Kurikka: Painotalo Casper Oy.
- Mulari, Heta & Eischer, Heli 2012. Tyttötyön kansio. Suomen Settlementtiliitto ry. Viitattu 11.3.2018. <https://setlementti-fi-bin.directo.fi/@Bin/f0ab52bad685763bf208a4092e33d22d/1520414378/application/pdf/965517/Tytt%C3%B6ty%C3%B6n%20kansio.pdf>
- Mulari, Heta & Eischer, Heli & Uusitalo-Herttua, Mari 2012. Tyttötyö kääntyi 2010-luvulle. Teoksessa Suomen Settlementtiliitto ry 2012. Tyttötyön kansio. Helsinki: Suomen Settlementtiliitto ry., 6-19. Löytyy osoitteesta <https://setlementti-fi-bin.directo.fi/@Bin/f0ab52bad685763bf208a4092e33d22d/1520414378/application/pdf/965517/Tytt%C3%B6ty%C3%B6n%20kansio.pdf>
- Nieminen, Juha 2007. Vastavoiman hahmo – Nuorisotyön yleiset tehtävät, oppimisympäristöt ja eetos. Teoksessa Hoikkala, Tommi & Sell, Ann (toim.) 2007. Nuorisotyötä on tehtävä. Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura julkaisuja 76. Helsinki: Hakapaino Oy, 21-43.
- Nuorisolaki (21.12.2016/1285) Viitattu 28.2.2018 <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285#Pidp451167104>

- Oinas, Merja-Maaria 2016. Nuoren kasvun tukeminen. Teoksessa Fedotoff, Jaana & Leppäkari, Heidi & Timonen, Päivi (toim.) 2016. Koordinaatit nuorten tieto- ja neuvontatyöhön. Suuntaviivoja ammatilliseen osaamiseen. 1. painos. Koordinaatti – Nuorten tieto- ja neuvontatyön kehittämiskeskus, Oulu, 27-31.
- Ojanen, Karoliina 2011. Katsaus tyttötutkimuksen suomalaiseen historiaan. Teoksessa Ojanen, Karoliina & Mulari, Heta & Aaltonen, Sanna (toim.) 2011. Entäs tytöt. Johdatus tyttötutkimukseen. Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura julkaisuja 113. Tampere: Vastapaino, 9-44.
- Pennington, Donald C. 2005. Pienryhmän sosiaalipsykologia. Suom. Marja Ahokas. Helsinki: Gaudeamus
- Punnonen, Varpu 2007. Sukupuolisensitiivinen sosiaalinen nuorisotyö. Teoksessa Hoikkala, Tommi & Sell, Ann (toim.) 2007. Nuorisotyötä on tehtävä. Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura julkaisuja 76. Helsinki: Hakapaino Oy, 521-547.
- Siljamäki, Katja 2012. Vuorovaikutteiset tyttöryhmät. Teoksessa Suomen Setlementtiliitto ry 2012. Tyttötyön kansio. Helsinki: Suomen Setlementtiliitto ry., 31-45. Löytyy osoitteesta <https://setlementti-fi-bin.directo.fi/@Bin/f0ab52bad685763bf208a4092e33d22d/1520414378/application/pdf/965517/Tytt%C3%B6ty%C3%B6n%20kansio.pdf>
- Sinisalo-Juha, Eeva 2011. Nuoren identiteetti nuorisotyössä. Identiteettiteorioiden näkökulmia informaaliin kasvatukseen. Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö, Tampereen yliopisto. Pro gradu -tutkielma.
- Suomen nuorisotyön tilastot 2018. Kuntien nuorisotyö. Viitattu 26.2.2018. <http://nuorisotilastot.fi/#!/fi/kunta/Asukasluku/perus/choice-2/prosentit/whitetable/MK%2FP%C3%A4ij%C3%A4t-H%C3%A4me/Orimatila/table/suhde//null/kunta/donut/%5B%5D//%5B%5D/>
- Suomen Setlementtiliitto 2018. Tyttöjen Talot. Viitattu 7.3.2018. <https://www.setlementti.fi/sukupuolisensitiivisyys/toimijat/tytto-ja-naisty/tyttojen-talot/>
- Syrjäkari, Reetta 2013. Sukupuolisensitiivinen nuorisotyö tyttöjen kokemuksina. Yhteiskuntatieteiden laitos, Lapin yliopisto. Pro gradu -tutkielma.
- Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2013. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 11. uudistettu laitos. Vantaa: Hansaprint Oy

LIITTEET

Liite 1. Tyttöjen Tiimin tiedote huoltajille

Hei!

Nuorene osallistuu Orimattilan nuorisopalveluiden *Tyttöjen Tiimi*-toimintaan. Tiimi kokoontuu maaliskuusta toukokuun loppuun torstaisin keskustan nuokulla klo 17-19. Tyttöjen Tiimi on pienryhmätoimintaa, jonka tarkoituksena on lisätä yhteisöllisyyttä, vahvistaa ryhmätyötaitoja ja tarjota monipuolisia kokemuksia osallistujille. Toiminta on maksutonta.

Ryhmän vetäjänä toimii nuokulta tuttu iltaohjaaja Anni Häkkinen. Nuokulla iltaohjaajana toimimisen lisäksi olen päätoimisena opiskelijana Humanistisessa ammattikorkeakoulussa suorittamassa yhteisöpedagogin (amk) tutkintoa. Toteutan Tyttöjen Tiimin opinnäytetyönäni.

Tiimin ohjaamisen lisäksi tutkin toiminnan vaikuttavuutta, kannattavuutta ja kehitystarpeita. Tähän liittyen tiimiläiset täyttävät kyselylomakkeen toiminnan alussa ja lopussa. Tiedot tulevat olemaan anonyymeja, tuloksia tarkastelevat vain asianomaiset ja ne tullaan asianmukaisesti hävittämään tarkastelun jälkeen.

Tyttöjen Tiimin toiminta suunnitellaan yhdessä nuorten kanssa ja mahdollisista erityiskerroista tullaan ilmoittamaan kirjeitse kotiin. Minut tavoittaa:

- puhelimitse (puhelut, tekstarit, whatsapp) numerosta xxx xxx xxxx,
- Facebookista nimellä Anni Häkkinen Orimattilan nuorisopalvelut tai
- sähköpostitse xxxx.xxxxxxx@xxxxx.xxx

Keväisin terveisin

Anni Häkkinen

Huoltajan allekirjoitus ja nimenselvennys

Nuoren allekirjoitus ja nimenselvennys

Mikäli haluatte minun ottavan huomioon jotain, kirjoitattehan siitä alle.

9. Miten osallistujat saisi mielestäsi sitoutumaan toimintaan?

10. Millaiseen toimintaan osallistuisit mielelläsi?

11. Tulisiko nuorisopalveluiden mielestäsi järjestää pienryhmätoimintaa? (kerhot, tiimit yms.)

Kyllä Ei En osaa sanoa

12. Tulisiko nuorisopalveluiden mielestäsi järjestää pienryhmätoimintaa? (kerhot, tiimit yms.)

Kyllä Ei En osaa sanoa

13. Jos vastasit edelliseen kysymykseen "kyllä", millaista pienryhmätoimintaa toivoisit?

14. Mitä ryhmään kuuluminen merkitsi sinulle?

15. Onko jotain mitä haluaisit lisätä? Sana on vapaa

Kiitos vastauksista!

- Anni